

Punkt 8.

Udvikling af sundhedsforskningsarbejdet i Aalborg Kommune

2014-157

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalgets orientering udvikling af sundhedsforskningsarbejdet i Aalborg Kommune

Sundheds- og Kulturforvaltningen indstiller, at Sundheds- og Kulturudvalget godkender etablering af en kommunal enhed for anvendt sundhedsforskning i Sundheds- og Kulturforvaltningen i Aalborg Kommune med et samlet budget på 3,0 mio. kr. fra 2015 og frem.

Beslutning:

Til orientering

Udvalget peger på vigtigheden af, at forskning og analyser bliver praksisnært ift. kommunens behov, og at fagforvaltningerne inddrages heri. Udvalget ønsker at følge området.

Jens Toft-Nielsen orienterede fra deltagelse i en god konference om sundhed på Nordkraft g.d.

Sagsbeskrivelse

Sundheds- og Kulturudvalget behandler indstillingen den 12.11.2014.

Sundhedsvæsenet er under forandring. Flere og flere borgere modtager sundhedsydelse i deres nærmiljø. Det betyder, at der sker ændringer i de kommunale opgaver indenfor sundhed. Der er derfor i stigende grad et behov for at basere sundhedsindsatser på forskningsbaseret viden. Det er til gavn for kvaliteten af indsatserne overfor borgerne og det er til gavn for den bedst mulige brug af de økonomiske ressourcer.

KL har i foråret 2014 fremlagt et udspil med titlen: "Mere forskning i de kommunale sundhedsopgaver". Udspillet sætter retning på vejen til en øget forskningsindsats i de kommunale sundhedsopgaver. Udspillet anbefaler, at kommunerne i øget omfang skal omfang prioritere at medvirke i forskning.

Aalborg Kommune er i stigende omfang inddraget i forsknings- og udviklingsaktiviteter indenfor sundhedsområdet. Det spænder vidt fra projekter med studerende fra uddannelserne med sundhedsfagligt indhold. Der er typisk tale om korte samarbejder, hvor de studerende har behov at samarbejde med sundhedsprofessionelle omkring en problemstilling, som de studerende kan bruge i deres projektarbejde.

Men der er også sket stigning i samarbejder af mere vidtrækkende karakter. Et eksempel herpå er ansættelse af 3 Ph.D. stipendiater i det fælles regionale og kommunale tiltag TeleCare Nord. I et Ph.D. stipendiats uddannelsesforløb er der forpligtigelser til undervisnings og vejledning af den Ph.D. studerende. Den opgave løses i TeleCare Nord i et samarbejde med Aalborg Universitet og TeleCare Nord.

Forskning og formidling er tæt forbundne aktiviteter. Den 13. november 2014 afholder det Det Sundhedsvidenskabelige fakultet og Aalborg Kommune et seminar med titlen: "Kommunal sundhedsforskning i Nordjylland – Vilkår, udfordringer og perspektiver". Seminaret har til formål at belyse, vidensdele og inspirere til kommunal sundhedsforskning i Nordjylland. Nogle af de spørgsmål, der vil blive behandlet på seminaret er, hvad er der især brug for viden om? hvad skal der til, for at der skabes ny viden, der implementeres? og i sidste ende kommer borgeren, sundhedsvæsenet og samfundsøkonomien til gavn? hvilke udfordringer er der i forhold til forskning i det nære sundhedsvæsen? hvordan kan der samarbejdes om opgaven, og hvad kan der gøres inden for de eksisterende rammer?

Det er eksempler på aktiviteter, som fremover vil gå igennem forskningsenheden. Herigennem bliver der opsamlet viden og der bliver skabt et videnscenter. Viden her skal indgå til at sætte et større perspektiv på området fremadrettet. Ligesom der skal være en formidling af viden til medarbejdere i Aalborg Kommune, så viden bliver bragt i anvendelse til gavn for borgerne

Organisering og styring

Den ny enhed bliver placeret i Sundheds- og Kulturforvaltningen. Forskningsenheden vil overordnet blive ledet af en styregruppe med direktører fra fire forvaltninger i Aalborg Kommune. Det er i styregruppen, der tager beslutninger om hvilke forskningsaktiviteter, der sættes i gang. Enheden vil internt i Aalborg Kommune inddrage medarbejdere fra andre forvaltninger. Inddragelsen vil være styret af de opgaver, der bliver sat i gang. I forhold til samarbejde med eksterne aktører bliver forskningsenheden indgangsport, når det drejer sig om anvendt kommunal sundhedsforskning. I første række vil samarbejdspartnere være uddannelses- og forskningsinstitutioner. Men der til kommer andre kommuner, regioner, hospitaler, virksomheder og private interesserenter, eksempelvis fonde. Tidligere erfaringer viser, at mulighederne for at tiltrække eksterne midler er bedre, gennem samarbejde. Den samme vurdering gælder for tiltrækning af relevante forskere og virksomheder. Mulighederne for at tiltrække ekstern samfinansiering er større gennem etablering af en tværgående enhed for anvendt kommunal sundhedsforskning. En anden fordel er, at der bliver skabt volumen gennem en fælles forankring. Sundhedsaftalerne spiller en betydende rolle ved samarbejder mellem sektorerne. Det gælder også for forsknings- og evalueringsaktiviteter.

Lovgivning

Udvikling af sundhedsforskningsarbejdet er for kommunernes vedkommende forankret i § 194, stk. 2 i sundhedsloven. Her fremgår, at "Kommunalbestyrelsen skal medvirke til udviklings- og forskningsarbejde, således at ydelser efter denne lov samt uddannelse af sundhedspersoner kan varetages på et højt fagligt niveau."

Økonomi

Aalborg Kommune har afsat 3,0 mio. kr. fra 2015 og frem til etablering af en kommunal enhed for anvendt sundhedsforskning. Dertil kommer ekstern finansiering gennem partnerskaber og fra fonde.

Indhold

Enheden får ansvar for at gennemføre forsknings- og evalueringsopgaver. Eksempler på opgavetyper er beskrevet nedenfor.

- Forsat fokus på udvikling af viden om telehomecare efter TeleCare Nord
De aftalte forskningsaktiviteter i TeleCare Nord stopper ved udgangen af 2015. Det er på det tidspunkt, at de tre Ph.D. uddannelsesforløb er afsluttet. Det er ikke afklaret, hvad der derefter skal ske med den organisering og den viden, der er opbygget. Det foreslås, at Aalborg Kommune vælger at udvikle dette som et indsats tema sammen med de øvrige kommuner og Region Nordjylland.
- Hvad er sundhedstilstanden i Aalborg Kommune om 10 år?
Opgaven er at udvikle og drive et "observatorium" for borgernes sundhedstilstand. Det er eksempelvis antallet af kronisk syge borgere, herunder f.eks. alder, køn og erhvervsstatus. Dette overblik danner afsæt for en vurdering den fremtidige udvikling.
- Hvordan kan ulighed i sundhed påvirkes ud fra fokus på småbørn?
Der er i dag viden om at ulighed i sundhed starter meget tidligt. Særligt fokus på aldersgruppen -9 måneder til 5 år giver stor gevinst for senere hen i livet. Der kan være en øget brug af indsatser i form af forældresamtaler. Eller det kan være specialtilbud til særlige grupper af gravide. En del af opgave kunne dreje sig om afdækning af viden i registre om hændelser og mønstre, som kendetegner denne gruppe af børn. Et mål hermed kunne være at få overblik over de tilbud i andre sektorer, der er bredt til gruppen og hvordan de benyttes.
- Hvordan gennemføres den ny sundhedspolitik og Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker bedst muligt?
Denne opgave bidrager med at udvikle og kvalitetssikre indsatser efter Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker, så de tilpasses lokale behov. Det vil til eksempel være at finde proaktive metoder til at nå særligt sårbare eller udsatte borgere, som er svære at få til at deltage i sundhedsfremmende aktiviteter. Det kan også være at identificere og udvikle strukturelle forebyggelsesmuligheder. En anden opgave er at medvirke til evaluering af kommunens sundhedspolitik på udvalgte områder. Et spørgsmål at undersøge er: Hvordan skal tilbuddene på Sundhedscenter Aalborg udvikles for at imødegå at borgerne bliver ældre og får flere kroniske sygdomme?
- Hvordan får borgerne mest gavn af de forebyggende borgerrettede indsatser indenfor rehabilitering?
Målet er at få skabt mere præcis viden om de sundhedsøkonomiske effekter af den borgerrettede rehabilitering. Det handler om udvikling af en metode, som siger noget om kvalitetsleveår. Kvalitetsleveår er et mål for sygdomsbyrde, som rummer værdier for både kvaliteten og kvantiteten af det levede liv. Sagt på en anden måde, drejer det sig om mål for at føje år til livet og liv til året. Dette forslag til forskningsaktivitet giver mulighed for løbende at følge effekterne af rehabilitering et spadestik dybere end hidtil. I dag er der en afrapportering på for eksempel antal startede og gennemførte forløb. Det nye værktøj vil derudover give viden om den rehabiliteredes sundhedstilstand som følge af indsatsen. Hermed bliver beslutningsgrundlaget for udvikling og tilpasning af tilbud mere præcist. En anden opgave drejer sig om afdækning af viden i registre om hændelser, der fører til uhensigtsmæssige genindlæggelser, forebyggelige indlæggelser og uhensigtsmæssige akutte korttidsindlæggelser. I den sammenhæng drejer det sig om at afdække de hændelser og forløb, der ligger bag borgeren bliver indlagt.
- Hvad er den bedste viden til tilrettelæggelse af tilbud indenfor hjemmepleje og sygeplejen?
Det er et stort driftsområde med mange muligheder for udvikling og anvendelse af viden i samarbejder med forsknings- og undervisningsmiljøer. I første omgang er der prioriteret fem temaer: 1) rehabilitering – grænser for træning før pleje, 2) ernæring - hvad virker? og hvad virker ikke? 3) Triagering belyst fra forskellige vinkler, 4) patient/ pårørendesamarbejder, 5) akutfunktion –

hvad er evidens i forhold til selvvrurderet kvalitet og sundhed? Af andre temaer kan der nævnes: 6) Faldforebyggelse. Hvordan sikres den bedst mulige håndtering af fald og efterfølgende komplikationer, så indlæggelser undgås? 7) Paradigmeskifte i hjemmesygeplejen, som består i et skifte fra målrettede enkeltindsatser til helhedsindsatser med en sygeplejefaglige udredning, som udgangspunkt.

Der er her eksempler på aktiviteter i forskningsenheden. Det er vigtigt at understrege, at mulighederne for at tiltrække ekstern finansiering og samarbejdspartnere har betydning for valg af indsatsområder.

Forskningsenheden udarbejder en årlig status på sine aktiviteter.

Forvaltningen har fremsendt sine bemærkninger til Sundheds- og Kulturforvaltningen, og har sagt, at initiativet er godt samt vi ønsker planen suppleret med, at det vil være relevant, hvis enheden også kan udarbejde tværgående analyseopgaver på sundhedsområdet der ikke direkte har karakter af forskning, men analyser der kan være vigtige i forhold til, at styrke og videreudvikle arbejdet med sundhed og forebyggelse i Aalborg Kommune. Herunder, at enheden også kan pege på forhold af organisatorisk karakter (Integrated Care osv.) som det vil være relevant, at forvaltningerne forholder sig til.